

Milí dobrovolníci,

otvíráte příručku, která Vám pomůže zorganizovat Vaši místní akci Uklidme svět.

Uklidme svět, je mezinárodní kampaň, v jejímž rámci organizují skupiny dobrovolníků na celém světě úklid svého okolí, parků, cest, břehů řek a potoků, chráněných území, likvidaci černých skládek ...

Smyslem akce však není pouze uklízet, ale přimět lidi k zájmu o stav životního prostředí, ve společné věci zaangažovat různé zájmové skupiny lidí, školy, firmy, státní správu i jednotlivce a přimět je k aktivnímu postoji.

Pokud se chcete připojit k těmto aktivitám prospěšným přírodě a našemu okolí vůbec, nechte se inspirovat následujícími nápady, radami a zkušenostmi těch, kteří podobné akce již ve svém místě úspěšně zorganizovali.

TROCHA HISTORIE

Kampaň Uklidme svět v České republice probíhá od roku 1993, tedy od prvního ročníku mezinárodní kampaně Clean Up the World. Každým rokem se v České republice připojuje k akci Uklidme svět kolem dvaceti tisíc dobrovolníků z nevládních organizací, mateřských, základních a středních škol, dětských oddílů i zájmových klubů, přičemž děti tvoří většinu. Z celkového množství sebraného odpadu, které se obvykle pohybuje kolem dvou set tun, bývá přibližně 20 % recyklováno.

JAK SE ZAPOJIT V ČESKÉ REPUBLICĚ

Koordinátorem kampaně pro Českou republiku je **Český svaz ochránců přírody**. Akce probíhá průběžně obvykle na jaře (v období března – dubna) a na podzim (nejčastěji 3. víkend v září, kdy se zároveň koná akce celosvětová).

Do kampaně se můžete zapojit prostřednictvím organizace ČSOP, která současně poskytuje materiální a metodickou podporu. Stačí vyplnit elektronický formulář na <https://uklidmesvet.cz/chci-organizovat-uklid/registracni-formular/>.

PŘÍPRAVA PŘED AKCÍ

Vyberte lokalitu, kterou byste chtěli uklidit. Zvažte, zda Vám na ni stačí síly - jestli zvládnete odklidit černou skládku nebo jen vysbírat odpady z parku.

Domluvte se s vlastníkem nebo správcem pozemku o tom, že na daném místě budete pořádat úklidovou akci. Zároveň ho požádejte o spolupráci, vždyť je za nepořádek zodpovědný.

Stanovte pokud možno s dostatečným předstihem termín úklidu a zajistěte dostatečnou propagaci, aby se o akci doslechlo co nejvíce lidí. Vyvarujte se toho, aby se váš termín úklidu překrýval s jinou úklidovou akcí v blízkém okolí (tuto informaci zjistíte na mapě úklidů <https://www.mapotic.com/uklidme-svet-dobrovolnicke-uklidy-2022>). Určete přesně čas a místo, kde se účastníci sejdou.

Dobře zvažte, kolik budete potřebovat pytlů na odpady, nářadí apod. Nepodceňte počet účastníků.

O podporu se nebojte požádat nejen vlastníka pozemku, ale i místní zastupitelstvo či starostu obce. Možná budete překvapeni, jak úřady při takovýchto akcích vycházejí vstříc. Mít obec uklizenou a čistou je přece i v jejich zájmu.

Dejte nám o Vaší akci vědět. Pomůžeme vám zajistit některé pomůcky k akci (pytle na odpad, univerzální zvací plakáty, drobné odměny pro účastníky, metodické brožurky) a v případě potřeby poradíme s organizací akce.

Pokud nechcete využít plakáty od nás, vytvořte si svoje vlastní, na kterých se veřejnost dozví, co plánujete. Letáčky umístěte do škol a na tradiční veřejná místa. Publikujte v regionálním tisku, nabídněte rozhovor místní rozhlasové či televizní stanici. Pozvěte redaktory přímo na akci.

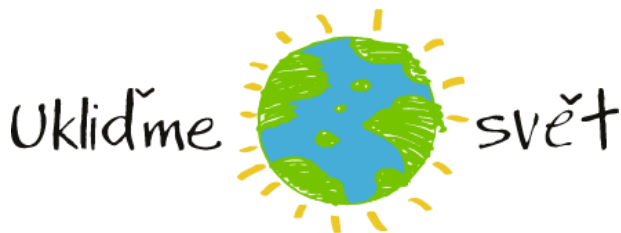
PROPAGACE

Snažte se o co největší publicitu. Na množství zúčastněných osob do značné míry závisí úspěch celé akce. Oslovte své známé, dejte o akci vědět lidem v obci. Kontaktujte zájmové skupiny a sportovní kluby ve Vašem okolí. Je nadmíru užitečné zapojit do akce školy, neboť ekologické osvěty není nikdy dost. Děti si mohou aktivním úklidem znečištěného okolí vstípit do podvědomí vztah k životnímu prostředí.

Prosíme, používejte logo Uklidme svět všude, kde to půjde. Všechny informační a propagační materiály by měly nést logo této mezinárodní kampaně. Je to významné z hlediska podpory a jednotnosti kampaně.

Logo je ochranná známka. Nesmíte ji měnit. Je třeba dodržet její formu a uspořádání. Můžete ji kopírovat na tiskoviny, propagační materiály, můžete přidat i logo Vašeho sponzora.

Logo ke stažení zde: <https://uklidmesvet.cz/chci-organizovat-uklid/materialy-ke-stazeni/>

PRŮBĚH AKCE

Snažte se odpad třídít a zajistit jeho odvoz do sběrných surovin nebo sběrných dvorů. Smíšený odpad patří na řízenou skládku. O způsobu odvozu se dohodněte s místním úřadem, sběrnými surovinami, místními podniky apod.

Pokud máte možnost, zajistěte fotodokumentaci celé akce. Pomůže Vám při zhodnocení výsledků i propagaci akce příští.

Proveďte školení o bezpečnosti práce a dohlédněte na bezpečnost! Bezpečnostní pokyny si můžete stáhnout na našich stránkách. Přímý odkaz zde:

<https://uklidmesvet.cz/chci-organizovat-uklid/materialy-ke-stazeni/>

Informujte všechny účastníky, jak mají třídit odpad a kam jej ukládat, kde jsou rozmístěné valníky, kontejnery apod. Hned po skončení akce odvezte nebo nechte odvézt tříděný odpad do sběrný, smíšený na likvidaci.

Vaši kampaň můžete velmi dobře podpořit zajímavými doprovodnými akcemi. Zvažte uspořádání besedy s odborníkem, výstavy o tříděném odpadu, zábavného večera, hry pro děti, táborák atd.

BEZPEČNOST PRÁCE

Účastníky je ještě před akcí vhodné vyzvat, aby si s sebou vzali vhodný oděv, obuv a ochranné rukavice.

Těsně před akcí, ještě než se účastníci rozběhnou po lese, skládce atp., je velmi žádoucí seznámit je s bezpečností práce (rozbíté sklo, rezavé železo, znečištěné předměty ...).

Pokud jsou účastníky i děti, je potřeba zvolit dostatečně srozumitelný výklad. Provedení ústního výkladu o bezpečnosti práce v přítomnosti několika dospělých osob jako svědků je pro ochranu organizátora dostačující. Pokud chcete mít ještě větší jistotu, proveďte o výkladu zápis (kdy, kde, jakým způsobem, obsah), který dospělí svědci podepíší.

Organizátor místní akce by neměl dovolit, aby se odpadky sbíraly holýma rukama. Nad dětmi by měli dohlížet rodiče, příbuzní, vedoucí, učitel či jiný dospělý. Děti by neměly zvedat těžké předměty. Na nebezpečné věci (injekčních stříkačky, kondomy) by neměly děti sahat a organizátor by na ně měl mít připravenou nádobu či láhev s uzávěrem. V případě nálezů podezřelého předmětu typu munice z války, je třeba nález hlásit na policii a s nálezem nijak nemanipulovat. Pokud najdete větší uhynulé zvíře (lišku, srnu apod.) je možné kontaktovat místní myslivecké sdružení a dohodnout se s nimi na způsobu likvidace (pozor na vzteklinu). S sebou mějte lékárníčku. Je dobré vědět, kde je nejbližší ošetřovna a v záloze mít připravenou osobu, která bude schopna např. autem dopravit případného zraněného k ošetření.

Obecně lze říci, že organizátoři nemají v tomto směru žádné špatné zkušenosti a že účastníci úklidových akcí bývají ukázněni a jsou si velmi dobře vědomi rizik a nutnosti opatrnosti při sběru.

Bezpečnostní pokyny v kostce naleznete zde: <https://uklidmesvet.cz/chci-organizovat-uklid/materialy-ke-stazeni/>

PO AKCI

Zašlete zprávu o akci koordinátorovi akce (<https://uklidmesvet.cz/zprava-o-uklidu/>), místnímu tisku, vašim sponzorům, informujte o ní představitele místní správy a samosprávy.

PŘÍKLADY TÁHNOU

V současné době se každým rokem v České republice připojuje k akci Uklidme svět kolem 21 000 dobrovolníků. Pro Vaši inspiraci zde uvádíme vybrané úryvky ze závěrečných zpráv místních organizátorů z uplynulých let:

„Dětem se akce líbila, měli jsme z vykonaného sběru odpadků dobrý pocit, že jsme svou troškou do mlýna přispěli...a tak prospěli našemu životnímu prostředí“, Dětský domov, ZŠ, školní družina a školní jídelna Kostelec nad Orlicí

„V centru města Karlovy Vary nás nepřekvapil nález zánovního nákupního vozíku ze supermarketu. Mezi sesbíraným odpadem nechyběl různý domovní odpad a součásti automobilů. Letošní raritou byly docela slušné „sjezdovky“, OA, SOŠG a SOU Chomutov, středisko Údlice

„Jako každý rok jsme našli pěkné úlovky, od oblečení, elektrické přístroje (vysavač), petlahve, sutiny ze stavby až po hromadu pneumatik“, ZO ČSOP Roháči

„Žáci si přivykli, postupně se i snižuje množství odpadu, funguje i spolupráce s obecním úřadem na odvoz nasbíraného materiálu. Hodnocení – výborné“, ZŠ a MŠ Choustník

„Myslím, že jsme nebyli jediní při této akci, komu zůstává rozum stát nad tím, kam jsou schopni lidé odvést suť, staré hadry, rozbité hračky...“, ZO ČSOP Kladensko

„Stále více lidí však i díky této akci vnímá péči o úklid veřejných prostor jako součást úklidu Našeho Domova :-)“, Okrašlovací spolek v Jílovém u Prahy

„Největší odměnou byly dětem pochvaly od překvapených turistů a obyvatel v uklízených lokalitách“, ZO ČSOP Armillaria

„Žáci uklízeli zodpovědně a se zájmem, odsoudili velké množství volně pohozených cigaretových nedopalků“, ZŠ Senice na Hané

„Věřím tomu, že ti co se zúčastnili, nikdy neodhodí cokoliv jinam, než kam to opravdu patří“, Oddíl MOP ČSOP Bodlinky

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bychom rádi poděkovali všem dobrovolníkům, kteří se kampaně Uklidme svět zúčastnili. Především místním organizátorům, kteří každoročně věnují spoustu času a úsilí přípravě a zajištění akcí po celé České republice.

A velmi děkujeme organizacím, které přispěly na rozšíření kampaně v České republice tolik potřebnými financemi.

Uklidme svět v roce 2023 podporují:

Ministerstvo životního prostředí, Hlavní město Praha, DPD CZ, DB Schenker.

Partnery akce se můžete stát i Vy! Děkujeme!

Více na stránkách www.uklidmesvet.cz